

ỦY BAN NHÂN DÂN QUẬN THANH KHÊ TRƯỜNG THCS NGUYỄN ĐÌNH CHIỂU

Tiết 17: BÀI 12: NHẬT BẢN GIỮA THẾ KỈ XIX - ĐẦU THẾ KỈ XX

I. PHẦN GHI BÀI:

1. Cuộc Duy tân Minh Trị

- Đến giữa thế kỉ XIX, chế độ phong kiến Nhật Bản lâm vào tình trạng khủng hoảng nghiêm trọng, trong khi đó các nước tư bản phương Tây, đi đầu là Mỹ ra sức tìm cách xâm nhập vào nước này.

- Đầu năm 1868, Thiên hoàng Minh Trị đã tiến hành một loạt cải cách tiến bộ.

+ Về chính trị : xác lập quyền thống trị của tầng lớp quý tộc tư sản ; ban hành Hiến pháp 1889, thiết lập chế độ quân chủ lập hiến.

+ Về kinh tế : thống nhất thị trường, tiền tệ, phát triển kinh tế tư bản chủ nghĩa ở nông thôn, xây dựng cơ sở hạ tầng, đường sá, cầu cống...

+ Về quân sự : tổ chức và huấn luyện quân đội theo kiểu phương Tây, thực hiện chế độ nghĩa vụ quân sự, phát triển kinh tế quốc phòng.

+ Về giáo dục : thi hành chính sách giáo dục bắt buộc, chú trọng nội dung khoa học - kĩ thuật, cử học sinh ưu tú du học phương Tây.

- Cuối thế kỉ XIX - đầu thế kỉ XX, Nhật Bản trở thành một nước tư bản công nghiệp.

2. Nhật Bản chuyển sang giai đoạn đế quốc chủ nghĩa

- Sự phát triển nhanh chóng của nền kinh tế Nhật Bản dẫn tới sự ra đời các công ti độc quyền như Mít-xui, Mít-su-bi-si...

- Sự lũng đoạn của các công ti độc quyền này đối với nền kinh tế, chính trị Nhật Bản.

- Sự phát triển kinh tế đã tạo ra sức mạnh về quân sự, chính trị ở Nhật Bản. Giới cầm quyền đã thi hành chính sách xâm lược hiếu chiến

3. Cuộc đấu tranh của nhân dân lao động Nhật Bản

HS tự học

II. PHẦN BÀI TẬP (Các em làm vào vở)

A. TRẮC NGHIỆM

Câu 1: Chiến tranh Nga-Nhật xảy ra vào năm nào?

A. Năm 1904.

B. Năm 1914.

C. Năm 1924.

D. Năm 1934.

Câu 2: Năm 1914 vùng đất nào của Trung Quốc trở thành thuộc địa của Nhật?

- A. Bán đảo Liên Đông
- B. Đài loan.
- C. Sơn Đông.
- D. Cảng Lữ Thuận.

Câu 3: Vua Minh Trị đã thực hiện biện pháp gì để đào tạo nhân tài?

- A. Cử học sinh đi du học Phương Tây.
- B. Giáo dục bắt buộc.
- C. Coi trọng khoa học – kỹ thuật.
- D. Đổi mới chương trình.

Câu 4: Chính sách cải cách nào đã tạo điều kiện cho thương nghiệp phát triển?

- A. Xây dựng cơ sở hạ tầng
- B. Chú trọng công nghiệp đóng tàu.
- C. Thống nhất tiền tệ.
- D. Xây dựng cơ sở hạ tầng.

Câu 5: Vì sao Nhật Bản thoát ra khỏi sự xâm lược của tư bản phương Tây?

- A. Vì Nhật có chính sách ngoại giao tốt.
- B. Vì Nhật có nền kinh tế phát triển.
- C. Vì Nhật tiến hành cải cách tiến bộ.
- D. Vì chính quyền phong kiến Nhật mạnh.

Câu 6: Năm 1914, Nhật Bản dùng vũ lực để mở rộng khu vực ảnh hưởng của mình ở đâu?

- A. Triều Tiên.
- B. Trung Quốc.
- C. Đông Nam Á.
- D. Việt Nam.

Câu 7: Trong thời gian nào, tỉ trọng công nghiệp trong nền kinh tế quốc dân ở Nhật Bản tăng từ 19% lên 42%?

- A. Từ năm 1868 đến năm 1898.
- B. Từ năm 1868 đến năm 1900.
- C. Từ năm 1900 đến năm 1914.
- D. Từ năm 1906 đến năm 1912.

Câu 8: Nhật Bản xác định biện pháp chủ yếu để vươn lên trong thế giới tư bản chủ nghĩa là gì?

- A. Chạy đua vũ trang với các nước tư bản chủ nghĩa.
- B. Mở rộng lãnh thổ ra bên ngoài.
- C. Tăng cường tiềm lực kinh tế và quốc phòng.
- D. Tiến hành chiến tranh giành giật thuộc địa, mở rộng lãnh thổ.

B. TỰ LUẬN:

Câu 1: Quan sát hình 47 - Thiên hoàng Minh Trị (SGK) và nêu nhận xét về những cải cách của ông?

Câu 2: Trình bày những nội dung chính, ý nghĩa của cuộc Duy tân Minh Trị?

**ỦY BAN NHÂN DÂN QUẬN THANH KHÊ
TRƯỜNG THCS NGUYỄN ĐÌNH CHIỂU**

Tiết 18: BÀI 13:

CHIẾN TRANH THẾ GIỚI THỨ NHẤT (1914 - 1918) (tiết 1)

I. PHẦN GHI BÀI:

1. Nguyên nhân của chiến tranh

- Vào cuối thế kỉ XIX - đầu thế kỉ XX, sự phát triển không đều giữa các nước tư bản về kinh tế và chính trị đã làm thay đổi sâu sắc so sánh lực lượng giữa các nước đế quốc.
- Mâu thuẫn về vấn đề thuộc địa đã dẫn tới các cuộc chiến tranh đế quốc đầu tiên : chiến tranh Mĩ - Tây Ban Nha (1898) ; chiến tranh Anh - Bồ-ơ (1899 - 1902) ; chiến tranh Nga - Nhật (1904 - 1905).
- Để chuẩn bị cho cuộc chiến tranh nhằm tranh giành thị trường, thuộc địa, các nước đế quốc đã thành lập hai khối quân sự đối lập : khối Liên minh gồm Đức - Áo - Hung (1882) và khối Hiệp ước của Anh, Pháp và Nga (1907).
- Cả hai khối đều tích cực chạy đua vũ trang nhằm tranh nhau làm bá chủ thế giới.

2. Diễn biến của chiến tranh

- Giai đoạn thứ nhất (1914 - 1916) :
  - + Sau sự kiện Thái tử Áo - Hung bị một người Xéc-bi ám sát (ngày 28 - 6 - 1914), từ ngày 1 đến ngày 3 - 8, Đức tuyên chiến với Nga và Pháp. Ngày 4 - 8, Anh tuyên chiến với Đức. Chiến tranh thế giới thứ nhất bùng nổ.
  - + Giai đoạn này, Đức tập trung lực lượng đánh phía tây nhằm nhanh chóng thôn tính nước Pháp.
  - + Song nhờ có Nga tấn công quân Đức ở phía đông, nên nước Pháp được cứu nguy. Từ năm 1916, chiến tranh chuyển sang thế cầm cự đối với cả hai phe.
  - + Chiến tranh bùng nổ, cả hai phe đều lôi kéo nhiều nước tham gia và sử dụng nhiều loại vũ khí hiện đại, đã giết hại và làm bị thương hàng triệu người.

II. PHẦN BÀI TẬP (Các em làm vào vở)

A. TRẮC NGHIỆM

Câu 1: Vì sao gọi là cuộc chiến tranh thế giới?

- A. Chiến tranh xảy ra giữa nhiều nước đế quốc.
- B. Nhiều vũ khí hiện đại được sử dụng trong chiến tranh,
- C. Chiến tranh có đến 38 nước và nhiều thuộc địa tham gia.
- D. Hàng chục triệu người lao động bị thương vong vì lợi ích của giai cấp tư sản.

Câu 2: Nhờ đâu quân Pháp có điều kiện phản công quân Đức cứu nguy cho Pa-ri?

- A. Quân Anh tấn công quân Đức ở mặt trận phía Đông.
- B. Quân Nga tấn công quân Đức ở mặt trận phía Đông.
- C. Quân Anh chặn đường biển không cho quân Đức tăng viện binh để chiếm Pa-ri.
- D. Quân đội Pháp dựa vào lực lượng quần chúng nhân dân phản công quân Đức.

Câu 3: Cuối thế kỉ XIX đầu thế kỉ XX tình hình chủ nghĩa tư bản như thế nào?

- A. Phát triển không đều về kinh tế, chính trị
- B. Phát triển đồng đều nhau về kinh tế, chính trị
- C. Chậm phát triển về mọi mặt
- D. Chỉ phát triển về quân sự, hệ thống thuộc địa

Câu 4: Kẻ hung hãn nhất trong cuộc tranh đua giành thuộc địa là nước nào?

- A. Đức
- B. I-ta-li-a
- C. Nhật Bản
- D. Anh

Câu 5: Khối liên minh gồm những nước nào?

- A. Đức, Áo-Hung
- B. Đức, Áo-Hung, I-ta-li-a
- C. Anh, Pháp Nga
- D. Anh Pháp, I-ta-li-a

B. TỰ LUẬN:

Câu 1: Trình bày nguyên nhân dẫn đến cuộc Chiến tranh thế giới thứ nhất?

Câu 2: Trình bày được sơ lược diễn biến của chiến tranh qua giai đoạn 1?